



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

5. Mansiones Cælestes Quomodo à justis in hac vita ædificentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

quamuis præuisum, non impedit meritum præsentis gratiæ, & operum supernaturalium. Tum quia mendacium illud fuit officiosum, ideoque lenis ac venialis culpa: peccatum autem veniale, sicut non tollit gratiam, ita nec meritum vitæ æternæ.

ARTICULUS V.

MANSIONES CÆLESTES

Quomodo à iustis in hac vitâ ædificentur.

ARCHITECTONICA loquendi formula Christus D. iustorum in cælis decreta præmia vocat *Mansiones*, siue *habitacula*, Domicilia, ædificia, nam in his manent inhabitantes, quæ antequam inhabitentur construuntur, in hac vitâ ab iis ipsis; qui inhabitabunt. *In Domo*, inquit, *Patris mei mansiones multe sunt*, Joannis XIV. Cùm enim dixisset se iturum ad Patrē, & Petrum se postea eodē sequaturū, non factâ aliorum Discipulorū mentione, metuebant illi ne Domo Patris & cælo excluderētur. Hunc metum iis demit, asseritq; Domum Patris, non esse angustū aliquod palatium, sed ciuitate qualibet maxima, immò regno & orbe terrarum maiorem: in ea verò esse variorum diuersa Domicilia pro meritorum disparitate. Alium metum Apostolorū suggerit S. Augustinus: quia enim audiuerant, Petro negationē Christi prædictam: *Non cantabit gallus donec*, vt à turbatione recrearētur. subiungit illud de Domo Patris & Mansionibus in illa, vt considerent se etiam post pericula tentationum, apud Christum cum Deo mansuros. Iovinianus hæresiarcha Mansiones de quibus Christus, in terrâ cōstruendas docebat, & significare diuersas per terrarū orbem Ecclesias. Sed egregie is confutatur à D. Hieronymo, l. 2. in *Iovin. c. 5*. Clarū enim est quod Christus loquatur de mansionibus cælestibus. *Manifestissime docet Euangelium*, scribit

N 3 S. Doctor,

S. Doctor, non de Ecclesiarum numero, sed de cœlorum mansi-
onibus Domino fuisse sermonem. Seuerè S. Augustinus lib. 3. de
Orig. anim. Noli credere, nec dicere, nec docere, aliquas mansiones
esse extra regnum DEI, quas esse Dominus dixit in Domo Patris
sui, si vis esse Catholicus. Difertè S. Cyrillus: *Multas Mansiones*
ait Dominus in Domo Patris esse. *capacitatem cœli ostendemus.*
Nimirum in cuius capacissima arêa omnium possunt
ædes constitui. Multa quidem sunt Christi membra, in-
quit B. Irenæus lib. 3. multi habitatores: sed nemo exclu-
detur propter loci angustias. Nullus metuat: capacissi-
mum est empyreum: pro nullius habitatione locus de-
erit, modò strenuè in hac vita, pro altera, ædificet.

Quilibet enim habitationis suæ est Ædificator per
operationes meritorias, secundum quorum diuersita-
tem, mansiones sunt diuersæ & impares. Profectò, vt A-
postolorum & Christi Mansiones pares æqualesque
non sunt, ita nec Discipulorum, & multo minus infan-
tium cum adultorum optimè meritorum mansiõibus
comparatæ. Quare multas esse, propter diuersa inhabi-
tantium merita notat S. Hilarius in ps. 64. Quemadmo-
dum enim non sunt merita eadem, ita eadem non sunt
mansiones. *Plures Mansiones, inquit ille, diuersa dignitati ha-
bitantium preparantur.* Et D. Aug. lib. de Virg. c. 26. Virginũ
sanctarũ merita considerans: *Quia, ait, in vita æterna distri-
ctè fulgebũt lumina meritorũ, multa sunt Mansiones apud Patrem.*
Denique clarissime B. Cyrilus in Ioannem sic scribit:
*Mansionũ multitudo differentiã gloriæ significat: omnes enim vita
suæ congruentẽ honorem suscipient.* Quot igitur sunt in cœlo
beatitudinis, & gloriæ ordines, tot concipe regiones
ædificijs pulcherrimis exornatas, quot gradus, tot man-
siones, seu Domos particulares: nã suã cuiq; Sancto erit
Ædificium, sua Domus & Mansio, sicut sua cuiq; beatitu-
do.

(a) S. Basilius lib. de Sap. S. c. 16. S. Greg. lib. 9. Mor. c. 39. S. Aug.
5. hypogn. c. 6. Theodor. l. 3. in Cant & i. Corint 15.

do sua gloria, sed secundū meritorum proportionē. dispar. Mansionē pro suo quisque accepturus est merito, inquit Aug.

Si opponas: omnibus in cœlestis Patris familias vinea strenuē laborantibus dari eiusdem precij Denarium Matthæi xx. hoc est, eandem gloriam. Itaque non esse in cœlo diuersitatem inter Ædificia. Respondebit idem Doctor. *Est quidem Denarius equalis quod ad eternitatem pertinet, sed sunt diuersæ meritorum dignitates. Fit quidem per caritatem vt quod habent singuli, cōmune sit omnibus: sicut enim quisque etiam ipse habet cum amat in altero, quod ipse non habet. Respuendus est autem illorum error, qui putant idē dicitum, multas esse Mansiones quia extra regnum cœlorum erit aliquid, vbi beati maneant paruuli, ex hac vita decedentes sine baptismo. Absit enim vt regnantum quisquam sit extra regnum: quod est Domus Patris. Non minus scitē S. Gregorius lib. iv. Moral. cap. 31. In multis mansionibus erit retributionum diuersitas concors: quia tanta vis amoris in illa pace nos sociat, vt quod in se quisque non acceperit, hoc se accepisse in alio exultet. Vnde & non æquē laborantes in vineâ, æquē cuncti Denarium sortiuntur. Et quidem apud Patrem Mansiones multe sunt; & tamen eundem Denarium dispares laboratores accipiunt: quia vna cunctis erit Beatitudo letitiæ, quamuis non vna sit omnium sublimitas vitæ. Breuiter. Denarius significat quidpiam, quod omnibus in altera vita communiter concedetur: nempe, vita æterna, & cœlorum regnum, in quo erunt omnes Electi: stella tamen à stella in eodem firmamento diuersitatem habet splendoris. Stella à stellâ differt in claritate: sic & resurrectio mortuorum, inquit Paulus Apostolus 1. Corint. xv. 42. nimirum secundum merita. Itaque commune est omnibus regnum, vna communis ciuitas, &, si placet, vna communis area, sed in eadem plures sunt Domus, Mansiones diuersæ, aliæ alijs præstantiores: quædam amplissimæ, multæ mediocres, ali-*

quæ admodum angustæ : nonnullæ ex auro, argento, gemmis, aliæ ex vulgari metallo ac lapide, æternum tamen duraturæ; sicut habitatores alii aliis excellentiores sed æterni omnes : quod indicat etiam vox *μονὴν, ἀμείβουσαν* quia est commoratio, in qua perpetua est sine vlla perturbatione stabilitas.

VT autem intelligeremus, nostrum quoque esse Mansiones illas extruere, subdit Dominus : *Si quo minus dixissem vobis: quia vado vobis parare locum.* Quod ita fere exponit S. Hieronymus, Si secus se res haberet, dixissem vobis, quod vadam paratum vobis locum, Mansionem, Domum. Sed scitote iam Patris Domum esse paratam suam verò vnumquemque Mansionem meo apud Patrem interuentu, & operibus bonis suis parare debere non enim sola Dei largitate consistit cuiusque Ædificium. Quasi Christus hoc voluerit Apostolis asserere: In Domo Patris mei Mansiones multæ sunt, vestris bonis operibus non solâ Patris liberalitate præparandæ: si ita non esset, dixissem vobis, quod vado vobis eas parare, sine operibus vestris, sed non est meum sic illas parare vobisque tradere. Similem in modum exponit illud Matthæi xx. *Non est meum dare vobis, sed quibus præparatum est à Patre meo.* Paratæ, inquit, sunt in cælo diuersæ plurimæ Mansiones plurimis diuersisq; virtutibus, quas non persone accipiunt, sed opera: id est, vt ego intelligo, quæ non et acceptatione personarum: sed operum meritis tradentur incolendæ. Frustra ergo à me petitis, quod in vobis est situm quodq; Pater meus illis parauit, qui dignis virtutibus ad tantam ascensuri sunt dignitatem. Paulò aliter S. Augustinus: *Quomodo parat Dominus, si iam multæ sunt? nondum sunt, præparanda sunt.* Respondet: *Easdem, quas prædestinando præparauit, præparat operando.* Iam ergo sunt in prædestinatione: alioqui dixisset, *ibo & præparabo, id est, prædestinabo.*

sed quia nondum sunt in operatione, dicit, si abiero & prepara-
 uero. Parat modò Mansiones, preparando Mansores. Domus
 enim DEI, de qua Apostolus, Templum DEI sanctum,
 quod estis vos, adhuc edificatur, adhuc preparatur. Dica-
 tur verò abire, vt præparet, quia iustus ex fide viuit. Si autem
 videt, non est fides: id ne videatur, latet vt credatur. Tunc locus
 paratur si ex fide viuatur, creditus desideratur, vt desideratus
 habeatur. Vadit latendo, venit apparendo, sed nisi maneat re-
 gendo, vt proficiamus benè viuendo, non preparabitur locus, vbi
 possumus permanere persfruendo. Itaque parat Habitatio-
 nem caelestem DEUS, hominem eligendo & præde-
 stinando, Christus merendo, docendo, præeundo,
 homo cooperando. Omnes ædificant, DEUS ut su-
 premus Architectus, Christus vt præcipuus instructor,
 Homo vt fidelis cooperato.

ARTICULUS VI.

VISUM ADMIRANDUM.

De Ædificiis operum meritoriorum in celo.

NEGARI sanè non potest, si dictis fidem adhi-
 bebimus, hominem iustum ac DEO gratum, vt Sa-
 pientem Architectum, sibi in altera vita Palatium
 mansioni suæ commodum bonis operibus ædificare,
 ita vt singula virtutum officia totidem sint quasi lapides
 aut dedolata ligna, quæ ad fabricam conducant Quod
 confirmare possumus illustri Viso, & commentatione
 Papæ Gregorii, visum non referentis solùm, sed etiam
 illustrantis. Historia narratur libro Dialogorum quar-
 to, cap. xxxvi. Ante triennium, inquit Gregorius, in
 pestilentia, qua hanc urbem clade vehementissima de populavit,